

**31858**

**Plenaire behandeling Invoeringswet Waterwet**

Eerste termijn SP

De SP-fractie heeft vóór de Waterwet gestemd, omdat die veel opzichten een stap vooruit is in een samenhangend waterbeleid, zowel voor wat betreft waterveiligheid, waterkwantiteit als waterkwaliteit.

Dat wil niet zeggen dat we geen wensen hebben voor verdere verbeteringen. Ik zal vandaag niet veel woorden besteden aan ons pleidooi voor het afschaffen van de waterschappen als zelfstandige bestuurslaag en de integratie van de uitvoeringsorganisatie in de provincies. De staatssecretaris kan zich onze argumenten vast nog wel herinneren. Het lijkt me een mooi thema voor de verkiezingen van 2011, omdat PvdA en PVV inmiddels ons standpunt delen en grote delen van de achterban van de VVD er precies zo over denkt. Daar lijkt een meerderheid te ontstaan, misschien zelfs de tweederde meerderheid die je nodig hebt voor een grondwetswijziging. Een mooi vooruitzicht.

Maar goed, nu over naar de details. Ook belangrijk, want zoals de Engelsen zeggen: de devil is in the detail!

Allereerst een voorstel op het gebied van de waterkwaliteit. Zoals bekend zullen de debieten van de rivieren in de nabije toekomst sterker gaan variëren, door de ontwikkeling van het klimaat. Dat heeft grote gevolgen voor de waterkwaliteit. Als de lozing van vervuilende stoffen op de rivier constant is zal de concentratie bij een laag debiet oplopen. Datzelfde geldt voor de lozing van warmte door elektriciteitscentrales en de industrie, dan gaat de temperatuur van het rivierwater omhoog. De SP-fractie is ervoor dat het bevoegd gezag verplicht wordt om in de lozingsvergunning rekening te houden met de variatie in het bergend vermogen van het oppervlaktewater waarop geloosd wordt. Minder lozen in perioden van droogte. De drinkwaterbedrijven dringen er terecht al jaren op aan. Vandaar mijn amendement op nr.12

Dan nog een vraag over oeverinfiltratie voor drinkwaterwinning. Dat is goed voor het milieu want het gaat verdroging tegen. Wat ons betreft zou deze wijze van drinkwaterwinning bevorderd moeten worden door deze vrij te stellen van grondwaterheffing. Mij is niet duidelijk of dit nu in de wet ondubbelzinnig geregeld wordt. Er lijkt sprake van een kan-bepaling, waar het bevoegd gezag de vrijheid heeft om al dan niet een vrijstelling te verlenen. Mij lijkt dat een provincie dan in grote gewetensnood kan komen, want de grondwaterheffing verdwijnt in hun kas. En het hemd is gewoonlijk nader dan de rok. Hoe zit dat? Moet de provincie vrijstelling verlenen of mag ze vrijstelling verlenen? In het laatste geval overweeg ik alsnog een amendement.

Het CDA en de VVD willen bij amendement de Waterwet niet van toepassing verklaren op het gebruik van hulpstoffen in de land- en tuinbouw, bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen. Ik heb drie vragen aan de staatssecretaris over het amendement op nr. 13 van de heer Koppejan en mevrouw Neppérus:

- beperkt het amendement de huidige bescherming van het oppervlaktewater?

- In hoeverre wordt met het amendement van lid Koopmans het kapstokartikel voor het Lozingenbesluit Wvo open teelt en veehouderij en het toekomstige Besluit lozingen buiten inrichtingen en het toekomstige integrale Besluit landbouwactiviteiten teniet gedaan?

- is hetgeen Koopmans voorstelt niet overbodig nu artikel 6.10 van de Waterwet (Stb 2009 197) de afstemming met de Gewasbeschermingswet regelt?

De SP-fractie heeft bij de schriftelijke inbreng aandacht gevraagd voor de uitvoering van de vergunningverlening en handhaving. Die discussie voeren we al langer. Bij de Waterwet is een belangrijke invalshoek het boeken van efficiencywinst door geïntegreerde vergunningverlening en in een aantal gevallen het vervangen van de vergunningplicht door algemene regels. Daar is niets mis mee als een andere doelstelling minstens zoveel gewicht in de schaal blijft leggen: een effectieve wet en een slagvaardige uitvoeringsorganisatie die zorgt voor het gewenste maatschappelijk resultaat: voldoende en schoon water. De staatssecretaris heeft ons in de nota naar aanleiding van het verslag bij hoog en bij laag bezworen dat de handhaving ook na de invoering van de wet met de poten in de modder blijft staan en niet alleen de papieren werkelijkheid gaat controleren. Wij zullen haar op dit punt blijven ondersteunen, want helemaal gerust zijn we er niet op.

Daarmee kom ik op een volgend terugkerend thema: de samenwerking in de afvalwaterketen. De staatssecretaris zit nog steeds op de lijn van vrijwillige samenwerking. De SP-fractie vindt dit een gepasseerd station. Door de kaderrichtlijn water, de aanscherping van de waterveiligheidseisen en de noodzaak om jarenlang achterstallig onderhoud bij de gemeentelijke rioleringen weg te werken stijgen de kosten voor onze burgers –zowel aan de kant van de waterschappen als bij de gemeenten- jaarlijks ver boven het inflatieniveau. Ik herinner aan het debat van december 2008 bij de plenaire behandeling van de wijziging Waterschapswet. Waarom heeft de Kamer trouwens nog steeds niet de beloofde evaluatie van de tariefontwikkeling ontvangen, terwijl die al lang klaar is?

In de nota naar aanleiding van het verslag zegt de staatssecretaris: ik ben ook voor niet-vrijblijvende samenwerking, want ik heb in de wet opgenomen dat gemeenten en waterschappen afspraken moeten maken over die samenwerking. Hallo staatssecretaris: wat gaat u doen als die afspraak is “we hebben in goede samenwerking besloten om onze eigen koninkrijkjes in stand te houden?”

Ik was twee weken geleden met mijn collega's Koppejan en Nepperus op een congres over klimaat en waterbeleid, daar bleek voor de zoveelste keer dat echte integratie, zoals bij Waternet in de regio Amsterdam, grote kostenvoordelen oplevert. Ik heb het nog even nagetrokken.

In Amsterdam betaal je als meerpersoonshuishouden in 2009 ruim €294 (Rioolrecht €138,53, Zuiveringsheffing 3x€51,96), in Den Haag kost het afvalwater je €313 (Rioolrechten €118,14, Zuiveringsheffing 3x€65,06), in Rotterdam €321 (Rioolrechten € 173,08., Zuiveringsheffing 3x€ 49,33) en in Utrecht maar liefst €369 (Rioolrecht € 205, zuiveringsheffing 3x€54,72). Den Haag is ruim 6%, Rotterdam ruim 9% en Utrecht zelfs 26% duurder dan Amsterdam. Terwijl je zou verwachten dat Utrecht en Den Haag, met een hoger aandeel zandgrond, juist goedkoper zijn.

Ik begrijp dat collega Boelhouwer inmiddels door voortschrijdend inzicht ook genegen is om op dit punt alsnog de wet aan te scherpen, zoals ik vorig jaar al bij amendement heb voorgesteld. Prachtig, ik gun hem graag de copyrights, want het succes mag vele vaders hebben. Maar waarom heeft hij in zijn amendement geen sanctie geregeld, zoals ik dat destijds wel gedaan heb?

Voorzitter, bij de inbreng hebben wij ook gesuggereerd om de grondslag voor de zuiveringsheffing te differentiëren. Nu betalen eenpersoonshuishoudens voor één vervuilingseenheid en meerpersoonshuishoudens voor drie vervuilingseenheden. Dat systeem is ooit bedacht wegens de administratieve eenvoud en wellicht ook vanuit de gedachte dat dit grote gezinnen matst, maar de vraag is of het per saldo wel zo solidair is. Je zal maar alleenstaande ouder zijn met één kind, of een 65+ echtpaar met een klein pensioentje.

Wij pleiten voor een onderzoek naar alternatieven, waarbij wat ons betreft vier aspecten van belang zijn: het draagkrachtbeginsel (de sterkste schouders kunnen de zwaarste last dragen), het beginsel “de vervuiler betaalt”, een efficiënte uitvoering en integratie in de waterketen. Bij invoering zou het –in tegenstelling tot wat de staatssecretaris veronderstelde- moeten gaan om een budgettair neutrale operatie, maar de grondslag zou bij voorkeur een prikkel moeten geven voor vermindering van de vervuilinglast. Bovendien zou ook het kwijscheldingsbeleid bij een eventuele wijziging betrokken moeten worden. Op dit moment is buitengewoon weinig bekend over de effecten van het kwijscheldingsbeleid, maar duidelijk is dat één euro verschil aan jaarinkomen je als burger je tot 500 euro aan zuiveringsheffing en rioolrechten kan schelen. Dat lijkt ons niet zo eerlijk. De SP-fractie pleit ervoor om een gedegen, onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de effecten van de huidige grondslag en kwijscheldingsregeling op de kostenverdeling over de verschillende soorten huishoudens en inkomenscategorieën. Is de staatssecretaris daartoe bereid?

Daarmee kom ik op een laatste punt: de inzameling van scheepsafval. Wij hebben daarover bij de inbreng een vraag gesteld en de staatssecretaris antwoordde dat “.... voor de financiering van de inname en verwijdering van overig scheepsbedrijfsafval een systeem van indirecte financiering wordt voorzien, de precieze vorm is op dit moment onderwerp van internationaal overleg.”

Volgens mijn informatie schiet dit overleg voor geen meter op. Hoe gaat de staatssecretaris regelen dat er snel een waterdicht inzamelingsstelsel komt?